

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Antiquitatibus Academicis Dissertationes

Conring, Hermann

Helmeftadii, 1674

Supplementvm XXX. Ad pag. LXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12929

victum sibi artes excolendo legitur comparasse. Itaque vel hinc discere est, in Lerinensi insula Sacris studiis fuisse litatum. Quod ipsum ea quæ in Dissertatione adduximus verbâ Eucherii itidem liquidò ostendunt. Fugit nunc tamen nos discendi docendique ibi observata ratio. Quamquam scholas multitudine discipulorum frequentatas ibi non fuisse, & qui inclaruerunt suam eruditionem attulisse isthuc potiùs, sic satis sit manifestum.

Quoniam porrò de reliquis Stœchadibus insulis, aliisque Galliæ monasteriis jam tunc temporis conditis, nihil tale prædicatur quod de Lerinensi, argumento id est, iis in locis longè tum minorem, si modò ullam, fuisse doctrinæ culturam Etiam hoc verò meretur observari: omnes illos ex Lerinensi monasterio profectos olim viros doctrina aliqua insignes, intra seculum quintum quasi concludi. Nec verò, etsi nunc quoque in Insula isthac superfit Monachorum aliqua *ἀσκησις*, tanto spacio quisquam ibi vixit aut inde prodiit, illis quos laudavimus par doctrina. Ut haud injuriâ dixeris, cum seculo Christiano illo quinto præscam doctrinæ laudem, ut pene etiam alibi, per Galliam defecisse. Operæ tamen fuerit pretium aliquod legisse librum, quem titulo *Chronologia Sanctorum & aliorum virorum illustrium ac Abbatum Sacra Insula Lerinensis*, Lugduni anno seculi hujus tertio decimo edidit Dominus Vincentius Baralis Salerna Monachus Lerinensis.

SUPPLEMENTVM XXX.

Ad pag. LXV.

Sunt qui perhibeant, seculo jam tum quarto penetrasse in Sitaliam Monasticam vivendi rationem, seculo saltim quinto passim & ibi & in Sicilia complures vixisse Ascetas. Quibus equidem haud refragabor, etsi perquam obscura sit

sit eorum memoria: idque quandoquidem Ægyptiaca instituta indubie etiam ibi obtinuerunt, nihil certè fecerint ad doctrinæ aliquem cultum. Sexto itaque demum seculo possit videri laus illa deberi: & quidem primo omnium S. Benedicto, cujus Regula Monastica deinceps præ aliis passim placuit. Quapropter etiam nos in Dissertatione Benedictum illum ejusque Regulam hoc nomine laudantes, aliis illum omnibus prætulimus. Quam secuti tamen sententiam tunc sumus, de doctrinæ per Benedictum ejusque sectatores propagatione, illam, licet in vulgo sit recepta, tamen profiteri amplius non audemus. In planè alia scilicet nos jam ducit, *Primum* ipsiusmet Benedicti ejusque discipulorum historia, *Secundo* Regula ejus monastica, & *Tertio* altum de Benedictinorum Monachorum eruditione, per sextum septimum & octavum secula, silentium.

I.

Enimvero ex Gregorii Papæ dialogo secundo, de ipso Benedicto Antoninus *parte secunda Summe Historialis tit. XV. cap. XIII* ita scribit: *Qui nobiliore genere ex provinciâ Nursia ortus Roma liberalibus literarum studiis traditus à parentibus fuerat. Sed cum in eis multos ire per abrupta vitiorum cerneret, eum quem quasi in ingressu mundi posuerat pedem retraxit: ne si quid de ejus scientia attingeret, ipse quoque postmodum in immane precipitium totus iret. Despectis itaque literarum studiis, relicta domo rebusque patris, soli Deo placere desiderans, sanctæ conversationis habitum quaesivit. Recepit igitur scienter nescius & sapienter indoctus. Quæ utique indicant aversum à liberalibus studiis Benedicti affectum. Igitur quod §. 2 idem scribit: Caperunt tunc ad eum Romani Nobiles & Religiosi concurrere, suosque filios ei omnipotenti Deo nutriendos dare; Tunc quoque bonæ spei suas soboles Equitius Maurum, Tertullius vero Patricius Placidum tradidit: Illud, inquam, non nisi de educatione ad vitæ sanctimoniam accipi-*

M m

endum

endum est, secus quam nostra habet Dissertatio. In iisdem verò non autem aliis exercitiis vixisse cum Placidum tum Maurum, qui Benedicti discipulorum laudantur potissimi, ex iis quæ narrat Antoninus *decimoquarto capite* itidem est manifestum. Nec verò aliò spectavit illa à Mauro instituta Francicæ juventutis educatio: quam nos itidem de studiis doctrinarum perperam fuimus interpretati.

II. Jam porrò *Regula Monastica Benedicti* ne verbulo quidem agit, de studiis doctrinæ sive secularis sive etiam sacre excolendis. Imo Regulæ ejus argumenti veteres omnes, quæ quidem ante seculum Christi nonum conscriptæ sunt, ne S. Basili quidem excepta, de literarum vel sacris studiis habent nihil. Liquidò sanè illud apparet ex Codice Regularum, collecto Ludovici Pii atate à Benedicto Anianensi Abbate, qui curâ Lucæ Holstenii Romæ in lucem prodiit anno seculi hujus sexagesimo primo, & quarto post recusus est Parisiis.

Dissertatio mea aliud quidem conata est persuadere libris Divinarum humanarumq; Institutionum aut Læctionum Cassiodori. Et vero illos voluit esse Cassiodorus Monachis suis Vivariensibus pro manu ductione ad divina & humana studia: merenturque pro captu illius temporis laudem eximiam. Sed Vivariense illud Monasterium saltim tunc temporis non fuit ex Benedicti instituto: sed plane diversum. Eoque etsi tunc etiam Benedictus vixerit, hujus tamen Cassiodorus nusquam meminit. Ex Cassiodori itaque potius mente profluxerunt illius Monasterii instituta, non ex Benedicti. Imò cum Benedicti disciplina sensim obtinuerit, videtur hoc ipso Cassiodori perisse institutum, & loco eruditionis sacrarum ac secularium literarum, quam Cassiodorus laudabili conatu voluit propagari,

pagari, ruditatem & inscitiam quandam sacram inter Benedicti sectatores passim tunc invaluisse.

Quod *Tertium* attinet, haud me fugit quid jaſtiterent nonnulli, simul verò & quàm vana ſit illorum gloriatio. Adducam nunc duntaxat ex elegantiffimo libello Gabrielis Naudæi, ami. i quondam mei, viri ingenio judicio & multa lectione præpollentis clariffimiq; , cui titulus *Cauſæ Kempenſis conjeſtio*, nonnulla utramq; in partem ſcripta. Pagina ſcilicet 155 adducuntur Constantini Cajetani Benedictini magnæ famæ Abbatis hæc de vetuſtiſſimis Benedictinis verba. Verùm non tanti ducimus Eccleſiam caducis & ruituris parietibus circumdediſſe, quanti facimus, illam æternis & in omne ævum manſuris operibus illuſtraſſe. Mitto nunc Dionyſium Exiguum, Aratorem Romanum, Ennodium Ticinensem, & Aurelium Caſiodorum, Romana Eccleſiæ Academiæ Lateranenſis & Vaticana, ſeu Cantorum ſchola magiſtros. Mitto nunc Magnum Gregorium, Iſidorum, Ildeſonſum, Bedam, Damascenum, Alcuinum &c. Sed paulo poſt Naudæus adjicit ex libro *Vindictarum Kempenſium* hæc Simonis Werlini. Dionyſium ſub regula Benedicti fuiſſe, nullum argumentum eſt quod me cogas credere. De Aratore omnia alia me docet elegantiarum Pater Jacobus Sirmondus ad Ennodii librum nonum ex codice Remenſi Monachorum S. Remigii, in quo librorum Aratoris exordium legitur: quo licet exprimat quid ante clericatum Arator fuerit, monachiſmus tamen taceatur. Ennodium verò quomodo audez hic monachum facere, cum ipſe in Euchariſtico de vita ſua non ſolum toro capite ſed manibus etiam pedibusq; abnuat? De Caſiodoro æquè fallimini: qui de ſuo monaſterio Vivarienſi agens *Divinar. Inſtit. c. 32* nunquam meminit S. Benedicti, ſed Abbatum Gerontii & Chalcedonii. Gregorium Magnum fuiſſe Benedictinum conatus eſt probare Cajetanus libro juſte

III.

magnitudinis, sed absq; justis rationibus. Isidorus Hispalensis habuit regulam propriam, non sancti Benedicti. De Ildefonso eadem fermè est ratio. Sed in Damasceno magis desipit, quisquis eum facit Benedictinum. Hactenus ille.

Quibus hæc tamen nos addimus. Beda fuit quidem monachus sed quo tempore in Britannia Benedicti Regula nondum invaluerat. Par est ratio Alcuini Angli: modò ille fuerit Monachus, nec enim vel hoc certò constat. Isidorum Hispalensem aliquando Monachum egisse, non memoravit Mariana *l. 6. R. Hispan. c. 7.* ubi diligenter Isidori res persequitur. Hoc tamen habet hîc non dissimulandum. *Susceptam Ecclesiam cum optimis legibus atq; institutis temperavit, tum inanem omnem curam esse, nisi à primis annis cere instar ad omnem pietatis partem pueri formarentur, intelligens, collegium Hispali constituendum curavit ad juventutem literis & sapientia studiis imbuendam. Vnde tanquam ex arce sapientie plurimi prodierunt morum probitate & doctrina insignes. In his Ildefonsus & Braulius. Illustrantur autem hæc ab iis quæ idem Mariana de Ildefonso refert *l. VI. cap. X.* Gregorium porrò Magnum, non Benedicti sed S. Equitii sub Græco S. Basilii instituto monachum fuisse, multis jam vicerat argumentis in Annalibus Baronius. Cui opposuit quidem sua Cajetanus, sed reperit mox adversarium doctum, Antonium Gallonium Congregationis Oratorii Presbyterum: qui librum *Apologeticum* edidit, *pro assertis in Annalibus Ecclesia de monachatu S. Gregorii Papæ.* Fuit scilicet Cajetanus ille ad insaniam usque Benedictinorum laudis studiosus: atq; hinc vi facta quam plures tantùm non obtorto collo in Ordinem illum pertraxit. Id quod etiam de S. Columbano Abbate *pag. 143. & pag. 132.* de Amalario Fortunato, rectè monuit, idem ille nunquam sine præconio mihi memorandus Naudæus.*

Cæterum

CÆTERVM seculo Christiano nono longè melior
cæpit esse ratio eruditionis, in nonnullis saltim S. Benedicti
disciplinam professis Monasteriis. Quam rem persequemur
commodiùs ad paginam LXV Supplemento xxxii.

SVPPLEMENTVM XXXI.

Ad pag. LXIV.

Quod Dissertatio habet: *neminem fere in Occidentalis Ec-
clesiæ toto orbe nomen aliquod scripto libro obtinuisse, qui non
in Monasterio educatus sit atq; institutus*: illud hodie neuti-
quam dixerim: imò scriptorum neminem censeo ibi fuisse
vel educatum vel institutum. Quantumvis enim quidam
illorum ad Monasticam vitam animum appulerint, extra
monasterium tamen qui quid in iis fuit eruditionis hau-
serunt. Nisi fortè in sola Hibernia aut Britannia.

Displicet etiam quod diximus: *Scotos monachos à Romanis
meliorem culturam aliqua ex parte accepisse*. De Bri-
tannis nonnullis verum est tamen.

Displicet porro: *præter Monachorum scholas nullam in Occi-
dentali orbe fuisse Philosophiæ aut Philologiæ aut Christianæ
doctrinæ cathedram*: præsertim quoniam fortasse nulla
fuerit Schola ejusmodi monastica, & de Schola ab
Isidoro circa Ecclesiam Hispalensem excitata aliud
jam proximè docuerimus. Verum tamen & Hispalen-
se illud Isidori institutum per irruptiones Sarraceni-
cas non multò pòst interijt.

Displicet denique, quod nullam fecerim Hiberniæ Mo-
nasteriorum mentionem: quum tamen ipsismet ejus
ævi Britannicis forte mereantur præferri. Igitur de
iis nunc aliquid est narrandum.

Et verò pridem ante Anglo-Saxones literarum meliorum
aliquis apud HIBERNOS fuit cultus. Certè seculo adhuc
octavo Angli soliti sunt Hiberniam petere doctrinæ gratia.